

**POZEMKOVÉ SPOLOČENSTVO BÝVALÝCH URBARIALISTOV
OBCE PRIBYLINA**
Obecná ulica 384/6, 032 42 Pribylina

Správa o činnosti výboru a plnení úloh vyplývajúcich z Programu starostlivosti o les v roku 2021

Správa o činnosti výboru a plnení úloh vyplývajúcich z Programu starostlivosti o les v roku 2021

1 Úvod

Vážení členovia pozemkového spoločenstva, pri hodnotení roku 2021 môžeme s uspokojením konštatovať, že bol pre naše pozemkové spoločenstvo podstatne úspešnejší ako rok predchádzajúci. Avšak počas celého roku sme narážali na problémy spôsobené obmedzeniami zo strany orgánov a organizácií ochrany prírody. Ani po dvoch rokoch od vzniku, nie je vydané právoplatné rozhodnutie pre spracovanie kalamitnej drevnej hmoty z roku 2020, čo nám znemožnilo podať žiadosť o náhradu za zníženie kvality drevnej hmoty. Zároveň zmeny prichádzajúce s novelou zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny spôsobili zánik značného množstva firiem poskytujúcich služby v lesnej ťažbe. Aj naše pozemkové spoločenstvo tak v roku 2021 zápasilo s nedostatkom výrobných kapacít. Na druhej strane však situácia na trhu s drevom v roku 2021 spôsobila, že sa nám podarilo dosiahnuť historicky najvyššie priemerné speňaženie guľatiny. Táto skutočnosť spolu s čiastočným financovaním lesopestovnej činnosti z projektu „Zlepšovanie stavu druhov a biotopov európskeho významu v lesných ekosystémoch vybraných chránených územií“ nám umožnila dosiahnuť priaznivý hospodársky výsledok aj pri relatívne nízkom objeme predanej guľatiny.

2 Činnosť výboru a personál pozemkového spoločenstva

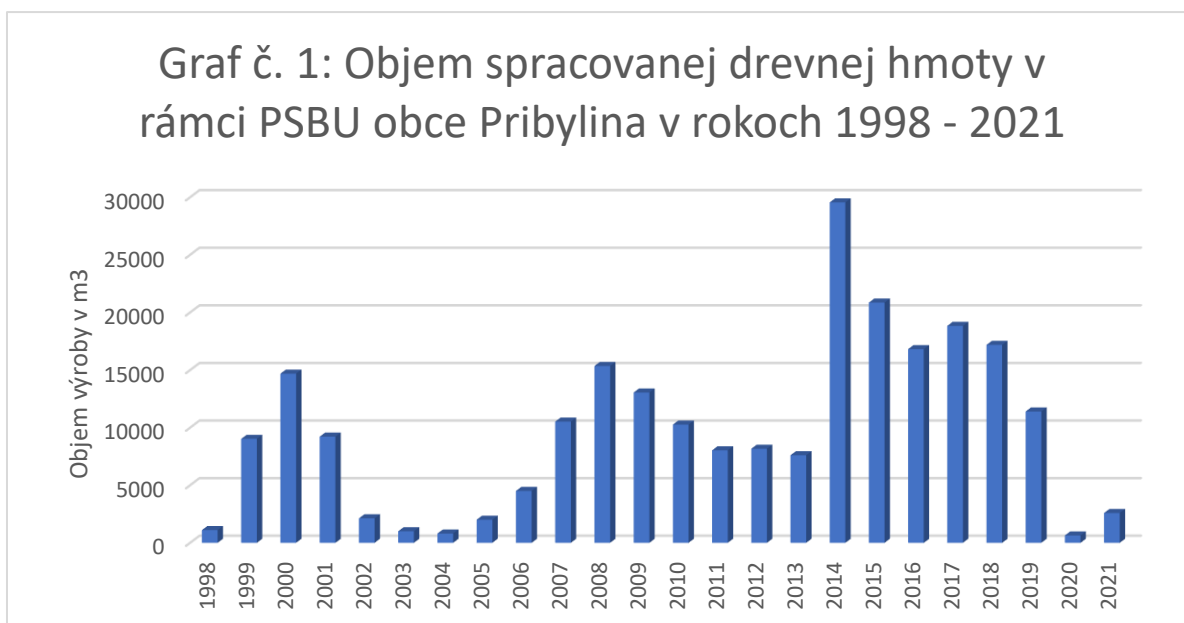
Výbor pozemkového spoločenstva v roku 2021 pracoval v zložení: Ing. Michal Králik – predseda, Ing. Vladimír Cisár – podpredseda, Mgr. Vladimír Jurík – tajomník, Ľuboš Bobrik – člen, Branislav Jurík – člen, Stanislav Mikuš – člen, Marek Pozor – člen. Výbor zasadal celkovo 12 krát (z toho 9 krát normálne a 3 krát rokoval Per rollam) a prijal 114 uznesení, ktoré boli splnené. Priemerná účasť na zasadnutiach výboru predstavovala 74 %. Zasadnutí výboru sa zúčastňovala aj predsedníčka dozornej rady Mgr. Dagmar Jurčová.

V kontexte vývoja situácie s obmedzením ťažieb, ako aj celkovej ekonomickej situácie spoločenstva, pristúpil výbor v roku 2020 k redukcii počtu zamestnancov. V zmysle § 47 zákona NR SR č. 326/2005 Z.z. o lesoch, je naše pozemkové spoločenstvo vzhľadom na

obhospodarovanú výmeru povinné zamestnávať okrem odborného lesného hospodára ešte jednu osobu s minimálne s úplným stredným odborným vzdelaním lesníckeho zamerania. Z uvedeného dôvodu funkciu lesníka vykonával aj v roku 2021 predseda spoločenstva Ing. Michal Králik, bez nároku na navýšenie mzdy.

3 Ťažba dreva, spracovanie kalamity

V roku 2021 sme spracovali celkove **2.586,37 m³**. Aj keď uvedený objem predstavuje určité navýšenie oproti roku 2020, stále sa jedná o druhý najnižší objem výroby od roku 2006 (viď graf č. 1). Plánovaný objem výroby na rok 2021 bol 4.500 m³, pričom zahŕňal spracovanie kalamitnej hmoty z roku 2020 (1.500 m³), spracovanie novovzniknutej kalamity z roku 2021 (v predpokladanom objeme 2.500 m³) a výchovný zásah na bielej ploche Lazy (500 m³). Tento plán sa nám nepodarilo realizovať v plnom rozsahu. V prípade spracovania kalamity z roku 2020 bolo na základe odvolania LZ VLK odvolacím orgánom zrušené prvostupňové rozhodnutie Okresného úradu Liptovský Mikuláš, Odboru starostlivosti o životné prostredie z roku 2020 a následne bolo uvedenou organizáciou v odvolacom konaní napadnuté aj novo vydané rozhodnutie z 12.10.2021. Naše pozemkové spoločenstvo teda doteraz nedisponuje rozhodnutím, ktoré by nás oprávňovalo spracovať predmetnú drevnú hmotu. Obdobná situácia nastala aj v prípade realizácie výchovného zásahu na bielej ploche Lazy, kde sa vydanie rozhodnutia oneskorilo tiež z dôvodu obštrukcií zo strany mimovládnych organizácií. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť až v polovici decembra 2021 a realizácia predmetného výrubu bude uskutočnená až v roku 2022.

3.1 Výroba

V roku 2021 nebola našim pozemkovým spoločenstvom realizovaná žiadna úmyselná ťažba a celý objem výroby sa sústredil na spracovanie drevnej hmoty suchárov, aktívnych chrobačiarov a drevnej hmoty z vetrovej kalamity letného obdobia. Organizácia ťažbových prác bola obmedzovaná vydávaním povolení zo strany orgánov a organizácií ochrany prírody. Z plánovaného objemu bolo z tohto dôvodu realizovaných iba 60%. S realizáciou ťažbových prác sme mohli začať až od septembra. Pričom v období do konca kalendárneho roku sa mesačný výkon pohyboval od 200 do 1.200 m³.

Celkový objem spracovanej kalamity v roku 2021 je 2.586,37 m³.

Bohužiaľ musíme konštatovať, že sa naplnili naše obavy a obmedzenie ťažieb vo vegetačnom období zo strany rezortu životného prostredia spôsobili opätovný nárast početnosti populácie lykožrúta smrekového, ktorého početnosť sa nám darilo aktívnym manažmentom do roku 2019 úspešne znižovať. Zároveň pre polročný zákaz ťažieb ukončilo svoju činnosť množstvo ťažbových skupín (vrátane firmy MB+VG s.r.o., s ktorou naše pozemkové spoločenstvo dlhoročne spolupracovalo). To v kombinácii s veľkým objemom kalamity v Nízkych Tatrách spôsobilo nedostatok kvalifikovaných a dostatočne vybavených firiem poskytujúcich služby v ťažbe. Našťastie sa nám podarilo pre naše pozemkové spoločenstvo zaistiť dostatočné kapacity.

Výrobu drevnej hmoty v roku 2021 zabezpečovali traja dodávatelia. Celkový objem a fakturovaná cena výroby jednotlivých dodávateľov sú uvedené v tabuľke č. 1.

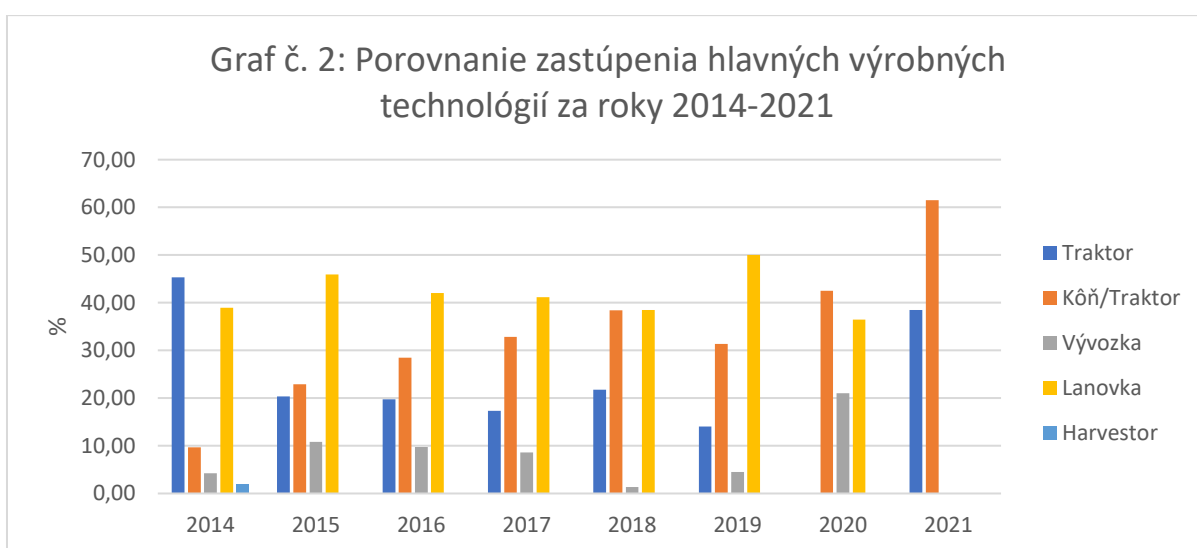
Tabuľka č. 1: Podiel jednotlivých dodávateľov a fakturovaných cien vo výrobe drevnej hmoty

Dodávateľ	Objem (m3)	Fakturované (EUR)	Priemerná cena (EUR/m3)
<i>Debnár</i>	533,22	14396,94	27,00
<i>IP-LES s.r.o.</i>	1755,75	43130,82	24,57
<i>TETRIX s.r.o.</i>	297,40	7052,08	23,71
Spolu	2586,37	64579,84	24,97

Celkove boli v rámci pracovných skupín v roku 2021 nasadené 4 traktory a 2 kone. Pri nasadzovaní ťažbových technológií sme sa snažili o maximálnu efektivitu a maximalizáciu využívania najlacnejšej traktorovej technológie. Zastúpenie jednotlivých ťažbových technológií je uvedené v tabuľke č. 2 a graficky zobrazené v grafe č. 2, pre porovnanie uvádzam aj zastúpenie jednotlivých ťažbových technológií v rokoch 2014 – 2021.

Tabuľka č. 2: Zastúpenie jednotlivých technológií v rámci celkového objemu ťažby v rokoch 20214 – 2021

<i>Spolu</i>	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Technológia</i>	%	%	%	%	%	%	%	%
<i>Traktor</i>	45,30	20,36	19,73	17,36	21,74	14,07	0,00	38,50
<i>Kôň/Traktor</i>	9,66	22,91	28,49	32,86	38,42	31,39	42,50	61,50
<i>Vývozka</i>	4,25	10,83	9,72	8,63	1,35	4,49	21,03	0,00
<i>Lanovka</i>	38,93	45,90	42,06	41,15	38,49	50,05	36,47	0,00
<i>Harvestor</i>	1,86	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SPOLU	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Z uvedenej tabuľky a grafu vyplýva vysoký podiel technológie kôň/traktor, ktorá predstavuje v celkovom objeme výroby až 61,50 % (medziročný nárast o 19 %). Vysokému zastúpeniu tejto technológie sme sa nedokázali vyhnúť vzhľadom na to, že veľký objem spracovávaného dreva mal charakter roztrúsenej kalamity, ako aj pre minimalizáciu škôd na porastoch a prostredí.

Celkové priemerné výrobné náklady na meter kubický v roku 2021 sú 24,97 EUR. Pre porovnanie uvádzam, že priemerné výrobné náklady pri spracovaní kalamity v roku 2020 boli 24,84 EUR/m³. Ročný nárast priemerných výrobných nákladov predstavuje 0,13 EUR/m³ (0,52 %).

Aj keď je nárast priemerných výrobných nákladov minimálny, je potrebné v tejto súvislosti uviesť, že pozemkové spoločenstvo muselo pristúpiť k navýšeniu platieb pri technológiách traktor, ako aj pri kombinácii kôň/traktor. Zmluvné ceny výroby sa pri uvedených technológiách nemenili od roku 2015, pričom za dané obdobie podstatne stúpli náklady poskytovateľov služieb v ťažbe (cena nafty, krmiva, náhradných dielov, mzdy pracovníkov...). To v kombinácii s vyššie uvedeným všeobecným

nedostatkom ťažbových skupín kreovalo potrebu vyšších cien pre zabezpečenie dostatočných kapacít výroby.

Evidenčne je výroba v zmysle uznesenia zhromaždenia konaného 31.5.2014 podchytená na číselníkoch dlhého dreva, ktoré sú zakladané podľa jednotlivých mesiacov a porastov. Prvotná evidencia výroby je archivovaná u odborného lesného hospodára p. Ivana Beharku. Evidencia výroby bola každomesačne kontrolovaná predsedníčkou dozornej rady pozemkového spoločenstva Mgr. Dagmar Jurčovou.

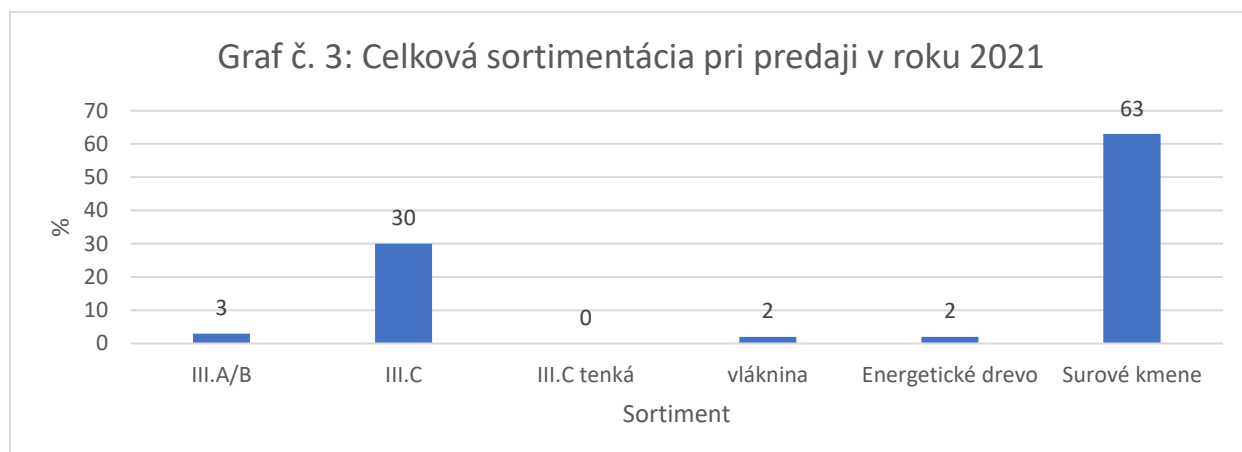
3.2 Predaj dreva

Rok 2021 bol charakteristický pozitívnym vývojom cien dreva, ktorý bol spôsobený nedostatkom komodity na Slovenskom trhu. Maximálnu výšku ceny dosiahli netradične začiatkom leta, kedy bola obmedzená ťažba dreva v chránených územiach. Následne ceny mierne poklesli v súvislosti s pomerne veľkou vetrovou kalamitou, ktorá zasiahla hlavne územie Nízkych Tatier v auguste.

Výbor pozemkového spoločenstva zareagoval v snahe o maximalizáciu tržieb na výrazné zmeny na trhu s drevom svojim uznesením č. 86/2021 zo dňa 23.8.2021, na základe ktorého pozemkové spoločenstvo pristúpilo k predaju časti drevnej hmoty formou aukcií. Menej hodnotná hmota bola manipulovaná na palivové drevo, pričom prípadné piliarske výrezy boli predávané cez odberateľskú firmu In-motion s.r.o., ktorá zároveň zabezpečovala rozvoz paliva pre podielnikov.

Uvedené zmeny v systéme predaja sa výrazným spôsobom prejavili aj na sortimentácii v roku 2021. Najvyššie zastúpenie v predávaných sortimentoch mali surové kmene (až 63 %), ktoré boli dražené v aukciách. Z ostatných sortimentov mala významné zastúpenie pri predaji už iba piliarska guľatina kvalitatívnej triedy III.C (30 %).

Celková sortimentácia drevnej hmoty za rok 2021 je uvedená v grafe č. 3.

Predaj drevnej hmoty v roku 2021 bol čiastočne realizovaný v zmysle uznesenia mimoriadneho valného zhromaždenia z 3.5.2014 prostredníctvom odberateľov uvedených v danom uznesení. V priebehu roku však došlo k zmenám vo firme K-FOREST s.r.o., ktorá odpredala svoje mechanizmy a nebola viac schopná zabezpečovať realizáciu dodávok palivového dreva pre podielnikov. Z uvedeného dôvodu výbor pozemkového spoločenstva pristúpil v uzavretiu zmluvy s firmou In-motion s.r.o., ktorá sa zaviazala k manipulácii a rozvozu palivového dreva, ako aj odberu piliarskej guľatiny, ktorá vznikala pri manipulácii palivového dreva. Predaj drevnej hmoty jednotlivým odberateľom je uvedený v tabuľke č. 3.

Tabuľka č. 3: Objem a priemerné speňaženie drevnej hmoty v roku 2021 podľa odberateľov

Dodávateľ	Objem (m3)	Fakturované (EUR)	Priemerná cena (EUR/m3)
Aukcie	1329,28	119226,36	89,69
Bodos	39,21	464,00	11,83
K-Forest	119,94	5360,91	44,70
In-motion	608,00	41650,26	68,50
Spolu	2096,43	166701,53	79,52

Z uvedenej tabuľky vyplýva, že vyššie speňaženie sa nám podarilo dosiahnuť pri predaji dreva na aukciách. Pre objektivitu však treba spomenúť fakt, že do dražby sme dodávali kvalitnejšiu drevnú hmotu. Najnižšie speňaženie dosiahla firma BODOS s.r.o., ktorá realizovala iba nákup energetického dreva (na výrobu drevnej štiepky). V tomto prípade sme v rámci vyčistenia skladov predali nadrozmernú vláknu s nadmernou hnilobou, ktorá bola inak nepredajná a zároveň nevhodná ako palivové drevo pre podielnikov. V prípade firiem K-FOREST s.r.o. a In-motion s.r.o. zodpovedá priemerné speňaženie zastúpeniu odoberaných sortimentov, ako aj meniacim sa cenám dreva v priebehu roku 2021.

Priemerné speňaženie drevnej hmoty za rok 2021 predstavuje 79,52 EUR/m³. Pre porovnanie uvádzam, že priemerné speňaženie PSBU obce Pribylina v roku 2020 bolo 33,89 EUR/m³. Môžeme teda konštatovať, že priemerné speňaženie drevnej hmoty je vyššie o 45,63 EUR/m³ (134 %). Uvedený nárast priemerných cien je spôsobený najmä vysokým nárastom výkupných cien veľkých drevospracujúcich podnikov v tomto roku, ako aj nedostatkom drevnej hmoty, ktorý viedol k vysokým ponukám obchodníkov pri aukciách dreva. Podľa „Informačného listu Národného lesníckeho centra“ bolo priemerné speňaženie ihličnatej guľatiny v neštátnych lesoch v roku 2021 78,36 EUR/m³. Nášmu pozemkovému spoločenstvu sa podarilo dosiahnuť vyššie speňaženie dreva ako je celoštátny priemer neštátnych lesov o 1,16 EUR/m³ (1,48 %).

Zostatky vyrobenej drevnej hmoty boli inventarizačne zistené podľa jednotlivých dodávateľov a skladov k 31.12.2021 v celkovom objeme 17,09 m³.

Evidencia predaja drevnej hmoty je vedená samostatne pre aukcie a priamy predaj odberateľom. V prípade aukcií je evidencia vedená samostatne pre každú dražbu a zahŕňa:

1. **Screenshot oznamu o vyhlásení dražby dreva** z webového sídla pozemkového spoločenstva.
2. **Kópiu číselníkov dlhého dreva** v príslušnej dražbe, originály sú zakladané samostatne podľa porastov a mesiacov
3. **Kópiu faktúry za výrobu** – pre krížovú kontrolu
4. **Zaslané ponuky** jednotlivých účastníkov dražby
5. **Záznam z aukcie predaja drevnej hmoty** podpísaný členmi komisie
6. **Zmluvu o predaji**
7. **Kópie dokladov o pôvode dreva**
8. **Kópiu faktúry za predaj guľatiny**
9. **Doklad o pripísaní platby na účet spoločenstva (výpis z účtu)** – pre krížovú kontrolu

Pri priamom predaji drevnej hmoty odberateľom je evidencia vedená samostatne podľa odberateľov a jednotlivých mesiacov a obsahuje:

1. **Kópie číselníkov dlhého dreva** – pre krížovú kontrolu
2. **Kópiu faktúry za výrobu** – pre krížovú kontrolu
3. **Doklady o pôvode dreva** – originály sú zakladané samostatne podľa poradových čísel, kópie sú prílohou originálov faktúr za predaj guľatiny)
4. **Preberacie protokoly** (v prípade ak boli vystavené)
5. **Tabuľku evidencie dokladov o pôvode dreva**
6. **Kópiu faktúry za predaj guľatiny**
7. **Evidenciu pohybu drevnej hmoty na skladoch dreva**
8. **Doklad o pripísaní platby na účet spoločenstva (výpis z účtu)** – pre krížovú kontrolu

Kontrola predaja drevnej hmoty bola realizovaná každomesačne predsedníčkou dozornej rady Mgr. Dagmar Jurčovou.

Tabuľka č. 4: Porovnanie výroby a predaja drevnej hmoty v roku 2021

PSBU Pribylina spolu za rok 2021								
Príjem (m3)				Výdaj (m3)				
Zásoby - prenos z 2020	MB+VG s.r.o.	77,23	87,36	Predaj	Dražby	1329,28	2096,43	
	TETRIX s.r.o.	10,13			BODOS	39,21		
Výroba 2021	Debnár	533,22	2586,37		K-FOREST	119,94		17,80
	IP-LES s.r.o.	1755,75			In-motion	608,00		
	TETRIX s.r.o.	297,40		Kániky	17,80			
				Palivo	512,83	512,83		
				Úžitkové	29,58	29,58		
				Sklady k 31.12.2021	MB+VG	11,59	17,09	
			TETRIX	5,50				
SPOLU		2673,73		SPOLU		2673,73		
Rozdiel							0	

4 Pestovná činnosť

Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch aj v roku 2021 naše pozemkové spoločenstvo popri úlohách v ťažbe a ochrane lesa, veľa úsilia venovalo lesopestovnej činnosti. V nadväznosti na vysoké objemy ťažieb v dôsledku podkôrnikovej kalamity sme povinní obnovovať lesné porasty do dvoch rokov od vzniku holiny a následne sa starať o zalesnené plochy. Celkove boli v roku 2021 vykonané v lesopestovnej činnosti práce v hodnote 188.092 EUR. Náklady súvisiace s realizáciou lesopestovných prác boli čiastočne hradené z prostriedkov pozemkového spoločenstva (48 %), čerpaním prostriedkov krátkodobej a dlhodobej finančnej rezervy zriadenej v predchádzajúcich rokoch. Druhá časť lesopestovných prác bola hradená z projektu „**Zlepšovanie stavu druhov a biotopov európskeho významu v lesných ekosystémoch vybratých chránených územií**“ (52 %).

Realizácia pestovných prác bola formou subdodávky vykonaná overenými domácimi dodávateľskými firmami Lesovik s.r.o., Tetrix s.r.o., TatraGreen s.r.o., Portfel s.r.o., Somstrom s.r.o. a Lesos s.r.o. Dodávateľmi sadeníc boli LES-POL s.r.o., a Jozef Majerský. Preberanie prác v lesopestovnej činnosti vykonávali odborný lesný hospodár a predseda PSBU, spolu so zástupcami všetkých dodávateľov.

4.1 Zalesňovanie

V roku 2021 bolo v rámci jarneho a jesenného zalesňovania vysadených 220.950 kusov sadeníc. Celkove bola zalesnená plocha 52,53 hektára. Z uvedeného objemu predstavovalo 47 % prvé (24,77 ha) a 53 % opakované zalesňovanie (27,76 ha).

Tabuľka č. 5: Druhovú skladbu sadeníc pri zalesňovaní je uvedená v tabuľke

Drevina	Počet sadeníc (ks)	%
<i>Buk lesný</i>	15750	7,13
<i>Borovica lesná</i>	15150	6,86
<i>Jedľa biela</i>	37700	17,06
<i>Javor horský</i>	27650	12,51
<i>Smrekovec opadavý</i>	17900	8,10
<i>Smrek obyčajný</i>	79900	36,16
<i>Ostatné listnáče (JB, BH, JS, JŠ, BR)</i>	26900	12,17
SPOLU	220950	100,00

Jarné zalesňovanie v počte 156.500 kusov bolo realizované voľnokorennými sadenicami na holinách Brišné, Sokol, Vesník, Medzi vody, Lehota, Záhutie, Manderliačka, Za Kubovská, Bystrá, Pred Dedinským, Suchý Hrádok, Krivúľa, Kozová a Račková dolina. Je treba dodať, že pre zvýšenie ujatosti boli sadenice ošetrené máčaním v prípravku Aquasorb, ktorý chráni koreňový systém sadeníc pred vplyvom sucha. Jesenné zalesňovanie v objeme 64.450 kusov obaľovaných sadeníc prebiehalo na holinách v Račkovej doline, v lokalitách Dievocká, Otrhance, Michalova lúka, Studená voda, Prostredné a v Jamnickej doline. **Celkové náklady na zalesňovanie v roku 2021 predstavovali 120.510 EUR.** Náklady spojené so zalesňovaním boli čiastočne hradené z prostriedkov finančnej rezervy (37 %) a čiastočne z projektu „Zlepšovanie stavu druhov a biotopov európskeho významu v lesných ekosystémoch vybratých chránených území“ (63 %).

4.2 Starostlivosť o kultúry

V rámci starostlivosti o založené kultúry boli realizované dva výkony:

- a) **Ochrana kultúr proti burine vyžínaním** – vyžínanie bolo vykonané ručne na ploche 294,96 hektárov v celkovej cene 43.654 EUR. Vzhľadom na vývoj počasia a následné odrastanie buriny nebolo nutne vykonávať druhé vyžínanie.

b) **Ochrana kultúr proti zveri** – ochrana sa vykonávala po zdrevnatení výhonkov zakladaním plastových manžiet, so zameraním na ochranu terminálov. K zmene technológie sme pristúpili v roku 2020 a to z dôvodu možnosti zahrnutia výkonu do projektu „Zlepšovanie stavu druhov a biotopov európskeho významu v lesných ekosystémoch vybratých chránených územií“. Môžeme konštatovať, že sa uvedená technológia osvedčila . Ochrana bola vykonaná na ploche 240,25 hektárov v cene 23.532 EUR.

Celkové náklady na ošetrovanie a ochranu kultúr predstavovali 67.186 EUR. Náklady spojené boli čiastočne hradené z prostriedkov finančnej rezervy (67 %) a čiastočne z projektu „Zlepšovanie stavu druhov a biotopov európskeho významu v lesných ekosystémoch vybratých chránených územií“ (33 %).

4.3 Príprava pôdy na umelú obnovu

Príprava pôdy na umelú obnovu lesa bola vykonaná na ploche 0,59 ha. **Náklady na prípravu pôdy v celkovej hodnote 395 EUR boli uhradené z finančnej rezervy na lesopestovnú činnosť z predchádzajúcich rokov.**

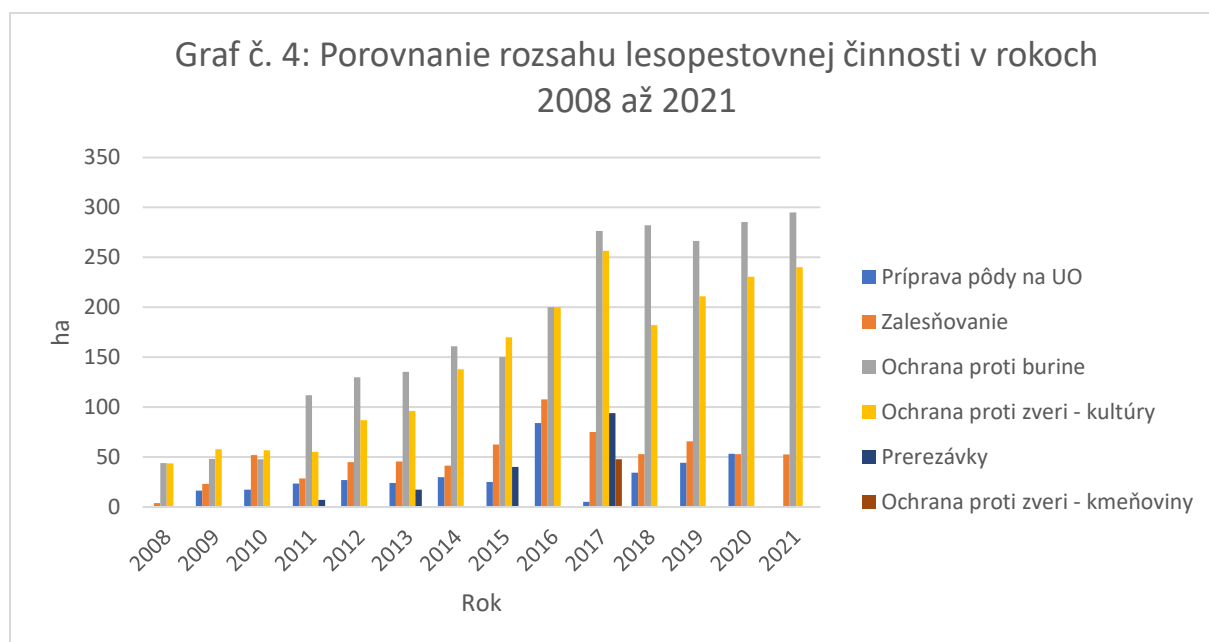
Objem pestovnej činnosti oproti plánu hlavných úloh prijatého korešpondenčným valným zhromaždením v roku 2021 je uvedený v tabuľke č. 7:

Tabuľka č. 6: Plnenie plánu pestovnej činnosti

Výkon	Projekt		Vlastné zdroje		Spolu		Plán	% plnenia
	Objem (ha)	Cena	Objem (ha)	Cena	Objem (ha)	Cena		
Príprava pôdy na UO (ha)	0,00	0,00	0,59	395,30	0,59	395,30	3,00	19,67
Zalesňovanie (ha)	32,96	75738,25	19,57	44772,00	52,53	120510,25	52,00	101,02
Ochrana proti burine (ha)	0,00	0,00	294,96	43654,08	294,96	43654,08	300,00	98,32
Ochrana proti zveri (ha)	223,97	22067,71	16,28	1465,20	240,25	23532,91	240,00	100,10
Spolu		97805,96		90286,58		188092,54		

Zo schváleného Plánu hlavných úloh sme nerealizovali v plnom rozsahu prípravu pôdy na umelú obnovu lesa (uhadzovanie haluziny). K zmenám oproti plánu sme pristúpili z dôvodu maximalizácie efektívnosti vynakladaných prostriedkov. Nakoľko došlo k opätovnému prírastku kalamity na okrajoch holín, budeme prípravu pôdy na umelú obnovu lesa vykonávať až po spracovaní tejto kalamity.

Pre porovnanie uvádzam v grafe č. 6 rozsah realizovanej lesopestovnej činnosti v posledných rokoch.

5 Ochrana lesa

Situácia v ochrane lesa sa v roku 2021 vyvíjala podľa našich predpokladov. Drevná hmota na spracovanie ktorej naše pozemkové spoločenstvo nedostalo súhlas v roku 2020 bola optimálnym substrátom pre vývoj dvoch generácií podkôrneho hmyzu, ktorý po vyletení napadol okolité porasty. Objem vzniknutej podkôrníkovej kalamity bol v auguste roku 2021 pracovníkmi pozemkového spoločenstva odhadnutý na 3.500 m³. Bohužiaľ musíme konštatovať, že táto kalamita bola spôsobená nerozvážnymi a amatérskymi rozhodnutiami orgánov a organizácií ochrany prírody, ako aj obštrukciami zo strany mimovládnych organizácií. Zároveň je potrebné uviesť, že do dnešného dňa naše pozemkové spoločenstvo nedisponuje platným rozhodnutím k spracovaniu uvedenej drevnej hmoty a preto v spolupráci s advokátskou kanceláriou JUDr. Petra Jančího pripravujeme podanie žaloby na Najvyšší správny súd.

Vzhľadom k uvedenej nepriaznivej situácii sme sa snažili bojovať s podôrnym hmyzom aspoň inštaláciou 130 kusov feromónových lapačov. Z uvedeného počtu bolo 125 ks lapačov osadených v porastoch s kombinovanými návnadami PC IT Ecolure mega tubus. Lapače umiestnené na odvozných miestach boli osadené aj feromónovými návnadami na odchyt drevokaza čiarkovaného. Pre objektivitu však treba povedať, že vzhľadom na veľký objem ponechanej drevnej hmoty plnili lapače skorej iba monitorovaciu funkciu.

Ochrana proti požiarom bola realizovaná v mimopracovných dňoch požiarnymi hliadkami, ktoré vykonávali zamestnanci PSBU, členovia výboru a dozornej rady. Celkove bolo od 1.5.2018 do 31.10.2018 vykonaných 57 bežných hliadok a 35 hliadok v čase vyhláseného zvýšeného požiarneho nebezpečenstva. Požiarné hliadky sú evidované v Požiarnej knihe. V roku 2021 sme na nami obhospodarovaných pozemkoch neevidovali žiadne požiare. Pracovníci pozemkového spoločenstva však spozorovali, nahlásili a pomáhali organizovať zásah v prípade dvoch menších požiarov, ktoré vznikli pri vypaľovaní trávy v jarnom období.

6 Poľovníctvo

Pozemkové spoločenstvo Bývalých urbarialistov obce Pribylina obhospodaruje poľovný revír „Bystrá“ vo vlastnej réžii. Tým sú vytvorené podmienky pre podielnikov (resp. ich rodinných príslušníkov) vykonávať poľovníctvo ako záujmovú činnosť. V roku 2021 mal náš poľovný revír 33 členov. Riadenie poľovníctva v rámci PR Bystrá zabezpečovala v zmysle stanov „komisia poľovníctva v zložení: Ján Stračiak – poľovný hospodár, Miroslav Stračiak – člen, Ivan Beharka – člen, Ivan Pozor – člen, Ing. Michal Králik – člen delegovaný výborom PSBU.

Primárnym cieľom PSBU je zabezpečiť dobrý zdravotný stav a správnu druhovú, vekovú, sociálnu a kvalitatívnu štruktúru populácií voľne žijúcej zveri, v súlade s normovanými kmeňovými stavmi zveri. Dosiachnutiu týchto cieľov podriadili svoju činnosť aj členovia PR Bystrá. Celkove v poľovnom revíri odpracovali 925 brigádnických hodín, čo predstavuje 28 hodín na člena.

Na prikrmovanie zveri v zimnom období bolo pripravených v zmysle Plánu starostlivosti o revír pre rok 2021, ktorý bol odsúhlasený Pozemkovým a lesným odborom, Okresného úradu v Liptovskom Mikuláši 160 q objemového krmiva a 60 q dužinatého krmiva a 300 kg soli.

Odstrel úžitkovej zveri v PR Bystrá bol realizovaný na základe Plánu chovu a lovu raticovej zveri, ktorý bol schválený Pozemkovým a lesným odborom, Okresného úradu v Liptovskom Mikuláši vo výške 30 ks jelenej zveri, 15 ks srnčej zveri a 62 kusov diviačej zveri. Plán odstrelu bol splnený na 100 % u jelenej a srnčej zveri a na 95% pri diviačej zveri. Tu treba ale podotknúť, že pôvodný schválený plán chovu a lovu predstavoval iba 54 kusov diviačej

zveri. Tento plán bol splnený na 100 %, pričom sme následne žiadali o jeho navýšenie o 8 ks. Celková produkcia diviny za rok 2021 predstavovala 2.821 kg. Z tohto množstva bolo predaných 57,2 % (1.615 kg), vlastná spotreba predstavovala 0,3 % (8 kg) a 42,5 % (1.198 kg) bolo rozdelených pre členov PR Bystrá.

Z dôvodu pandemickej situácie sa ani v tomto roku nekonal tradičný Deň detí v PR Bystrá, ani výstava zhodov parožia, ktorú sme každoročne organizovali v spolupráci so susednými revírmi.

V spolupráci s členmi poľovného revíru Bystrá začalo naše pozemkové spoločenstvo organizovať pozorovania zveri pre klientov. Túto aktivitu uskutočňujeme na novovybudovanej pozorovateľni v lokalite Vesník, ktorá bola zriadená za týmto účelom. V toku 2021 pokračovala úspešná spolupráca s fotografmi divokej prírody. Zároveň sme doprevádzali aj amatérskych záujemcov. Bohužiaľ nám túto činnosť do značnej miery komplikovala pandemická situácia a obmedzenia z nej vyplývajúce. **Tržby za túto aktivitu predstavujú v roku 2021 1.231 EUR.** Dovoľujeme si z tohto miesta opätovne požiadať obyvateľov Pribyliny, aby v prípade, že uvidia pri prístupovej ceste do Vesníka umiestnenú tabuľu „Prebieha pozorovanie zveri“, boli ohľaduplní a zmenili trasu svojej prechádzky tak, aby našich klientov nerušili.

Výbor pozemkového spoločenstva hodnotí veľmi pozitívne spoluprácu ako aj prínos poľovníkov pre naše pozemkové spoločenstvo. Zároveň chceme poďakovať poľovnej komisii, ako aj všetkým členom poľovného revíru za prácu, ktorú vykonali pre náš poľovný revír Bystrá, ako aj pre naše spoločenstvo. **V roku 2021 bol v poľovnom revíri Bystrá dosiahnutý kladný hospodársky výsledok vo výške 10.404 EUR.**

7 Údržba lesných ciest

Aj v roku 2021 predstavovala výroba a odvoz drevnej hmoty iba zlomok z objemov realizovaných do roku 2019. Z tohto dôvodu nedochádzalo k tak intenzívnemu poškodzovaniu odvozných lesných ciest. Rovnako tak, neboli intenzívne zaťažované ani sklady dreva, k čomu napomohla aj skutočnosť, že väčšina drevnej hmoty bola predávaná dĺžkach a teda nevznikalo veľké množstvo organického odpadu, ktoré by si vyžadovalo náklady na likvidáciu. Vhodné klimatické podmienky skorej jari odbúrali aj potrebu pluhovania ciest pre zabezpečenie jarného zalesňovania.

V spolupráci s firmou ZEROX s.r.o. sme v júli 2021 v zmysle plánu práce vykonali výmenu nefunkčného priepustu na križovatke ciest Račková dolina – Lazy a vybudovanie nového priepustu nad záhradou Penzionu Sileo. Náklady na vybudovanie oboch priepustov predstavovali 2697 EUR.

Špecifikom roku 2021 bola vysoká početnosť silných búrok v letnom období. To spôsobovalo intenzívne zanášanie priečneho odvodnenia lesných ciest (odrážok). Pre maximálne šetrenie s finančnými prostriedkami, boli v tomto roku odvodňovacie odrážky čistené iba zamestnancami pozemkového spoločenstva a to v 4 etapách.

Celkove sme v roku 2021 investovali do lesnej cestnej siete 2.697 EUR. Plánovaný rozpočet na opravy a údržby ciest a skladov dreva bol čerpaný iba na 67%.

8 Ostatné úlohy vyplývajúce z plánu hlavných úloh a mimoriadne úlohy

Výbor pozemkového spoločenstva sa v minulom roku snažil pokračovať v riešení majetkových nezrovnalostí. Pre podielnikov boli podobne ako v predchádzajúcom období vytvorené podmienky pre bezplatnú právnu pomoc advokátskej kancelárie JUDr. Jančího. Vzhľadom na nižší záujem podielnikov, neboli organizované stretnutia priamo v kancelárií PSBU. Záujemcovia využili možnosť podania formulára k dodatočnému dedičskému konaniu v kancelárií Dr. Jančího. Nižší záujem o riešenie majetkových nezrovnalostí podielnikov v predchádzajúcom roku bol zrejme spôsobený komplikáciami s pandemickými opatreniami. Zároveň si znovu dovoľíme na vás podielnikov znovu apelovať, aby ste si overili či nezostal po vašich predkoch neprededený majetok. Môžete tak urobiť v kancelárii pozemkového spoločenstva, kde je vedená databáza neprededených podielov, alebo na stránke www.katasterportal.sk. V prípade, ak by ste objavili podiel, ktorého predpokladáte, že ste jeho potenciálnym dedičom, môžete požiadať o pomoc kanceláriu pozemkového spoločenstva. Zároveň je na našej webovej stránke zverejnený postup a formuláre, ktoré môžu výrazne urýchliť proces podania žiadosti o dodatočné dedičské konanie. Aj v roku 2022 výbor pozemkového spoločenstva plánuje pokračovať v započatom procese a oslovovať ďalších potenciálnych dedičov. V tomto kontexte si ešte dovoľujeme informovať podielnikov, že po zmene legislatívy je pozemkové spoločenstvo povinné vyplácať dividendy za podiely neznámych vlastníkov Slovenskému pozemkovému fondu.

Výbor pozemkového spoločenstva vychádzajúc z vývoja početnosti populácie lykožrúta smrekového v predchádzajúcich rokoch podnikol preventívne kroky pre prípravu žiadosti o vyplatenie náhrad za obmedzenie bežného hospodárenia v porastoch, v ktorých nebolo možné spracovávať kalamitu v dôsledku nepovolenia výnimky zo zakázaných činností rozhodnutím Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 6929/2014 a ďalších nadväzných rozhodnutí. Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch sme využili služby firmy ITER SOFT, s.r.o., ktorá nám zabezpečila vypracovanie ortofoto snímok predmetných porastov a ich následné spracovanie na GISovú vrstvu. Po spracovaní a vyhodnotení leteckých snímok sme zistili, že celková plocha novovzniknutej kalamity v predmetných porastoch za rok 2020 predstavuje spolu iba plochu 0,87 ha. Vzhľadom k tomu, že prípadne žiadaná ujma by predstavovala sumu necelých 4.000 EUR, ako aj vzhľadom na ďalšie náklady súvisiace s podaním žiadosti o ujmu, rozhodol výbor pozemkového spoločenstva svojim uznesením č. 79, že naše pozemkové spoločenstvo nebude v roku 2021 podávať žiadosť o ujmu, pričom náhradu za kubíky z roku 2020 si bude uplatňovať spolu s náhradou za kalamitu vzniknutú v roku 2021 v žiadosti podávanej v roku 2022. Letecké snímkovanie, ako podklad pre podanie žiadosti v roku 2022 bolo vykonané v októbri 2021 firmou ITER SOFT, s.r.o., v cene 5.800 EUR. Zvýšenie ceny za letecké snímkovanie oproti predchádzajúcim rokom o zhruba 20 % je spôsobené zákazom využívania dronov organizáciami ochrany prírody a nutnosťou použitia veľkých lietadiel schopných snímkovania z väčších výšok.

V zmysle schváleného plánu hlavných úloh pre rok 2021 mal výbor pozemkového spoločenstva zabezpečiť vyplatenie náhrady za zníženie kvality drevnej hmoty v dôsledku nepovolenia spracovania kalamity v roku 2020. Pôvodné rozhodnutie k uvedenej kalamitnej hmote vydané Okresným úradom Liptovský Mikuláš, odbor starostlivosti o životné prostredie dňa 10.11.2020 bolo napadnuté dňa 13.11.2020 mimovládnu organizáciou LZ VLK, a spis bol následne odoslaný na odvolací orgán Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov, referát starostlivosti o životné prostredie. Rozhodnutím odvolacieho orgánu zo dňa 31.5.2021 bolo predmetné rozhodnutie vrátené na prvostupňový orgán tj. Okresný úrad Liptovský Mikuláš, odbor starostlivosti o životné prostredie. Ten vo veci opätovne rozhodol dňa 13.10.2021. Bohužiaľ sa však LZ VLK opätovne voči rozhodnutiu odvolal svojim listom zo dňa 27.10.2021. Momentálne je spis znovu na odvolacom orgáne. Vzhľadom na skutočnosť, že žiadosť o ujmu za zníženie kvality drevnej hmoty sa dá podať až po nadobudnutí

právoplatnosti rozhodnutia, výbor pozemkového spoločenstva nemohol v roku 2021 vo veci konať.

Aj v roku 2021 spolupracovalo naše pozemkové spoločenstvo spolu s Pozemkovým spoločenstvom bývalých urbarialistov Liptovská Kokava a Urbárskym spolkom vo Vavrišove na prevádzkovaní parkoviska v Račkovej doline. Pri výbere parkovného ako aj kontrole sa uplatnili systémové nastavenia z roku 2020. **V roku 2021 predstavoval čistý zisk z parkoviska pre naše pozemkové spoločenstvo 2.786 EUR.**

Počas celého roku 2021 sme pracovali aj na minimalizácii negatívnej činnosti spôsobovanej obyvateľmi rómskej osady v Pribyline. Začiatok roku bol poznamenaný obligátnymi krádežami dreva. Pracovníci pozemkového spoločenstva v spolupráci s príslušníkmi policajného zboru vykonávali pravidelné hliadkovanie v najviac atakovaných lokalitách, počas ktorého bolo zadržaných niekoľko páchatel'ov. Štyri prípady boli následne riešené prostredníctvom priestupkového konania. V letných mesiacoch sa zase hliadkovanie zameralo na elimináciu zberu lesných plodov na našich pozemkoch. V tomto prípade musíme bohužiaľ konštatovať, že oproti roku 2020 bola intenzita návštev pozemkov nášho pozemkového spoločenstva rómami za účelom zberu lesných plodov podstatne vyššia. Z tohto dôvodu sme oslovili na spoluprácu pri potieraní nelegálneho zberu lesných plodov Správu TANAPu. Následne boli ohrozené lokality pravidelne kontrolované pracovníkmi pozemkového spoločenstva, členmi požiarnych hliadok a strážcami Správy TANAPu. Organizáciu hliadok zabezpečoval predseda pozemkového spoločenstva.

9 Projekty

V roku 2021 sme pokračovali v spolupráci so Štátnou ochranou prírody na projekte: **„Zlepšovanie stavu druhov a biotopov európskeho významu v lesných ekosystémoch vybratých chránených území“**. Projekt je financovaný z operačného programu Kvalita životného prostredia, v zmysle Schémy štátnej pomoci na poskytovanie služieb vo všeobecnom hospodárskom záujme v oblasti ochrany biodiverzity.

V uvedenom projekte sme žiadali o príspevok vo výške 332.497 EUR. Projekt je rozdelený na štyri opatrenia, konkrétne:

1. Obnova porastov – 163.959 EUR

2. Ponechanie stromov na dožitie – 15.029 EUR
3. Ponechanie hrubého mŕtveho dreva – 65.479 EUR
4. Nahradenie chemickej ochrany – 88.030 EUR

Časť objemov z opatrení č. 1 a 4 bola realizovaná v roku 2020, pričom žiadosť o preplatenie týchto výdavkov (refundácia) bola podaná 9.3.2021. Požadovaná suma refundácie 144.980 EUR bola vyplatená v plnom rozsahu dňa 28.9.2021.

Z projektových aktivít sme v roku 2021 dokončili opatrenie č. 1, pričom sme v rámci jarného zalesňovania vysadili 96.550 sadeníc a v jesennej fáze 42.100 sadeníc. Taktiež bola v rámci projektu vykonaná ochrana kultúr proti ohryzu zverou (opatrenie č. 4) na ploche 223,97 ha. Bohužiaľ sa nám z objektívnych dôvodov (karantény a ochorenia na COVID zo strany pracovníkov ŠOP SR), nepodarilo do 31.12.2021 dokončiť potrebné merania k opatreniam č. 2 a 3.

Financovanie aktivít projektu v roku 2021 bolo z časti realizované cez refundáciu výdavkov a čiastočne cez zaslané preddavky. Celkove nám bola vyplatená suma preddavkov vo výške 102.945 EUR dňa 7.9.2021. Uhradenie nákladov spojených s realizáciou projektových aktivít v roku 2021 sme žiadali prostredníctvom troch žiadostí o platbu:

1. Žiadosť o preplatenie výdavkov podaná dňa 28.9.2021 – zahŕňala výdavky spojené s jarným zalesňovaním vo výške 50.688 EUR
2. Žiadosť o preplatenie výdavkov podaná dňa 17.12.2021 – zahŕňa výdavky spojené s jesenným zalesňovaním vo výške 25.049 EUR
3. Vyúčtovanie poskytnutého preddavku podané dňa 17.12.2021 – zahŕňa výdavky spojené s ochranou kultúr proti zveri vo výške 22.067 EUR

V prípade všetkých podaných žiadostí už prebehlo preberanie a kontrola prác zo strany poskytovateľa dotácie, ako aj administratívna kontrola. Ani v jednom prípade neboli zistené nedostatky v kvalite prevedených prác, ani v administratíve a účtovníctve projektu. Bohužiaľ, vzhľadom na systém uvoľňovania financií zo strany Ministerstva životného prostredia, môžeme do výnosov v roku 2021 účtovať iba sumu za prvú žiadosť. Finančné prostriedky za druhú a tretiu žiadosť budú spolu s platbou za realizáciu opatrení č. 2 a 3 zaradené do výnosov v roku 2022.

Výbor pozemkového spoločenstva v zmysle uznesení č. 2 a 3/2021 počas celého roku monitoroval aktivity vyhlasované Pôdohospodárskou platobnou agentúrou. Bohužiaľ ani v roku 2021 neboli zo strany Poľnohospodárskej platobnej agentúry vyhlásené projektové

výzvy vhodné pre naše pozemkové spoločenstvo. Zároveň si dovoľujeme upozorniť, že je potrebné opätovné schválenie znení uznesení č. 2 a 3/2021, pre poverenie výboru podať projektovú vyhlášku v prípade vyhlásenia nových, vhodných projektových výziev.

10 Palivové a úžitkové drevo

V roku 2021 evidovalo naše pozemkové spoločenstvo 78 žiadostí podielnikov o hotové palivové drevo. **Celkove sme pre podielnikov v roku 2021 zabezpečili 780 prm palivového dreva (512 m³) a 27 prm kánikov (18 m³).** V roku 2021 sme neevidovali zo strany podielnikov žiadosť o samovýrobu.

O úžitkové drevo požiadali v roku 2021 dvaja podielníci, ktorým boli žiadosti odsúhlasené výborom pozemkového spoločenstva a úžitkové drevo im bolo dodané. **Celkove bolo za minulý rok vydané úžitkové drevo v objeme 29,58 m³.**

Záver

Vážení členovia pozemkového spoločenstva, rok 2021 môžeme aj napriek všetkým ťažkostiam, s ktorými sme sa stretávali považovať z pohľadu nášho pozemkového spoločenstva za úspešný. Dokázali sme zabezpečiť financovanie lesopestovnej činnosti v potrebnom rozsahu (s až 63 % financovaním z projektu „Zlepšovanie stavu druhov a biotopov európskeho významu v lesných ekosystémoch vybratých chránených územií“), podarilo sa nám zabezpečiť odbyt drevnej hmoty vo všetkých sortimentoch a zlepšovať podmienky pre lesnícku prevádzkovú činnosť. Preto sa tu chcem teraz, z tohoto miesta poďakovať všetkým ľuďom, ktorí nám svojou prácou pomohli zvládnuť tento náročný rok. V prvom rade moja vďaka patrí zamestnancom pozemkového spoločenstva účtovníčke Radke Forgáčovej a odbornému lesnému hospodárovi p. Ivanovi Behárkovi. Chcem sa poďakovať členom výboru a rovnako tak členom dozornej rady, hlavne jej predsedníčke Mgr. Dagmar Jurčovej, členom komisie poľovníctva a poľovnému hospodárovi p. Jánovi Stračiakovi. Za spoluprácu ďakujem starostovi obce Ing. Milanovi Kohútovi. Naším dodávateľom pestovných prác firmám Lesovik s.r.o., Tetrax s.r.o., TatraGreen s.r.o., Portfel s.r.o., Somstrom s.r.o. a Lesos s.r.o., ako aj dodávateľom sadeníc boli LES-POL s.r.o., a Jozefovi Majerskému. Ťažbárom p. Debnárovi, ako aj firmám IP-LES s.r.o. a TETRAX s.r.o.. Naším odberateľom firmám K-FOREST s.r.o. a In-motion s.r.o., ako aj všetkým firmám zapájajúcim sa do aukcií drevnej hmoty. Taktiež firme ZEROX s.r.o. za pomoc

pri údržbe lesných ciest. Ďalej sa chcem poďakovať advokátskej kancelárii JUDr. Jančiho, , firmám ITER SOFT, s.r.o., a LD Centrum. Ďalej firme Geodetické práce – Vrlík s.r.o. Bezpečnostnému technikovi p. Tomčíkovi, p. Miroslavovi Stračiakovi za kontrolu nášho účtovníctva. Dobrovoľnému hasičskému zboru v Pribyline, ako aj všetkým ostatným organizačným zložkám hasičov. Ďakujem Roľníckemu družstvu a p. Branislavovi Juríkovi za spoluprácu a pochopenie pri umiestňovaní dočasných skladov dreva. Všetkým poľovníkom za príkladnú starostlivosť o náš poľovný revír Bystrá. Za príkladnú spoluprácu ďakujeme aj Klubu pribylinských turistov a lyžiarov, ktorý nám pomáha so starostlivosťou o Kolibu pod Klinom. A nesmieme zabúdať poďakovať ani ľuďom, ktorí sú vždy ochotní poradiť a pomôcť nám: Ing. Halkovi, Ing. Eliášovej a Ing. Kováčovi z Pozemkového a lesného odboru Okresného úradu v Liptovskom Mikuláši, Ing. Celerovi zo Správy Tatranského národného parku, Ing. Rúfusovi z Katastrálneho odboru, MVDr. Stupkovi z Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy, Dr. Vargovi z Odboru starostlivosti o životné prostredie Okresného úradu v Liptovskom Mikuláši. Bez práce týchto ľudí by sme iba veľmi ťažko zvládli všetky úlohy roku 2021 a aj vďaka nim môžeme dnes konštatovať, že sa nám podarilo zabezpečiť prostriedky na obnovu kalamitou zničeného lesa v podobe krátkodobej finančnej rezervy vo výške 100.000 EUR a dosiahnuť hospodársky výsledok 48.746 EUR.

V Pribyline 22.2.2022

Ing. Michal Králik
Predseda PSBU obce Pribylina